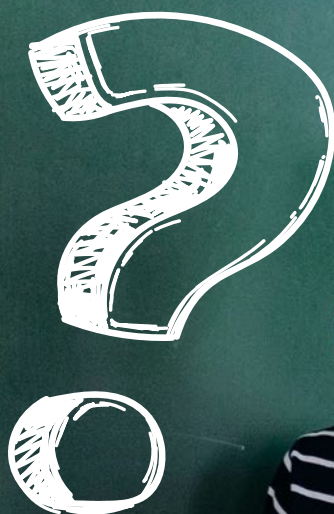

Lekcja 1.

Matura i co dalej

www.coslychac.pl

W szkole oczywiście od samego początku straszą nas maturą. Ledwie zaczął się rok szkolny, a tu już każdy nauczyciel mówi o egzaminach. I w kółko tylko: „Bo na maturze...” albo „Potem na studiach...” A ja jeszcze nie mam pojęcia na jakie studia się wybrać. Właściwie w wakacje myślałem o tym, żeby w ogóle nie studiować, ale rodzice urządzili mi taką awanturę, że dla świętego spokoju powiedziałem im, że pójdę. Chociaż, jak myślę o kolejnych latach siedzenia w książkach... Z drugiej strony taka automatyka i robotyka brzmi ciekawie. Albo bioinżynieria. W każdym razie nie wiem, czym ci dorośli się tak przejmują. Przecież dopiero wrzesień. Do maja jest jeszcze mnóstwo czasu! Zdążę się i nauczyć, i wybrać kierunek studiów, zwłaszcza że z polskim i matką nie mam problemów. Co prawda muszę jeszcze wybrać dodatkowe przedmioty, ale mam czas do końca września. Coś się wymyśli.

Skomentuj

Udostępnij

 Już za rok matura

Tekst: Jerzy Kossela
Muzyka: Krzysztof Klenczon
Wykonanie: Czerwone Gitary

Hej, za rok matura,
Za pół roku,
Już niedługo, coraz bliżej,
Za pół roku.

Minęła studniówka
Z wielkim hukiem.
Czas ucieka i matura
Coraz bliżej.

Za miesiąc matura,
Dwa tygodnie,
Już niedługo, coraz bliżej,
Dwa tygodnie.

Oj, za dzień matura (Ojejku, co to będzie!),
Za godzinę,
Już niedługo, coraz bliżej,
Już za chwilę.

I co dalej?
Znów za rok matura,
Za rok cały,
Już niedługo, coraz bliżej,
Za rok cały...
Już niedługo, coraz bliżej,
(lecz)
Za rok cały!

 Porozmawiajmy

1. Co czujesz w związku ze zbliżającą się maturą?
2. Dlaczego zdanie matury jest tak ważne?
3. Jaki jest twój sposób na osiągnięcie dobrych wyników na egzaminach maturalnych?

Matura

 Sprawdź czy rozumiesz

matura / egzamin maturalny / egzamin dojrzałości / zdać maturę / nie zdać matury (pot. oblać maturę)
szkoła podstawowa / szkoła średnia / liceum / technikum / wykształcenie podstawowe, średnie, wyższe
lekcja / klasówka / kartkówka / sprawdzian

I. Proszę przeczytać tekst i znaleźć w nim dziesięć niepotrzebnych wyrazów.

Matura to koniec świata – powie **dużo**^o większość zdających w danym roku. I jest w tym sporo prawdy, ponieważ studencki egzamin maturalny wyznacza ważną, graniczną datę w edukacji, zamykając długi ciąg lekcji od ósmej do szesnastej czy pisanie ustnych kartkówek, klasówek oraz wypracowań, tak dobrze znanych z przedszkola, szkoły podstawowej i średniej. Matura to też zupełnie inna bajka niż wcześniejsze egzaminy – jest większa, dłuższa i trudniejsza. To koniec świata wam znanego, który nieprzerwanie trwa zwykle od 4 do 24 maja z przerwami.

Jednak, jeśli spojrzeć na to z dystansu, matura to tylko bardzo duża klasówka, na którą wybierają się wszyscy twoi młodszy rówieśnicy. Kilka dni wysiłku umysłowego i czekają cię najdłuższe wakacje w życiu, trwające aż do końca października, a potem zupełnie nowa, ciekawsza przyszłość – studia z zajęciami, które czasami zaczynają się dopiero popołudniu,

intrygujące znajomości, nowe pasje. Koniec świata, jakim jest matura, gdy tak naprawdę jest początkiem czegoś lepszego. Wystarczy tylko przeżyć do końca maja i zdać wszystkie egzaminy. Szansa na to, że coś pójdzie nie tak, jest naprawdę minimalnie znikoma. Oblanie matury zdarza się nadzwyczaj rzadko. Zresztą, dlaczego miałbyś nie zdać? Naprawdę tak niskie masz chyba o sobie mniemanie? Poza tym, matura to tylko duża klasówka, a to oznacza, że zawsze można ją lepiej poprawić. Nie jesteś jedyny, nie jesteś jedyna – powtarzają i mają rację. Każdy, kto był w liceum musiał przejść przez maturę. Robiły to poprzednie roczniki i będą robiły następne lata. Życie toczy się dalej, a ty za rok będziesz machać ręką i mówić: Eeee tam, matura. Łatwizna. Teraz studiuję i maturę mam co pół roku! To się nazywa sesja...

<http://www.otouczelnie.pl>

II. Proszę ustawić we właściwej kolejności etapy w procesie efektywnego uczenia się.

Jak uczyć się efektywnie?

1

Określ jasno cele, czyli to, czego masz się nauczyć. Pamiętaj zawsze, by upewnić się, że jest to osiągalne w czasie, którym dysponujesz. Zachowaj w tym względzie rozsądek.

....

Najpierw przystąp do opanowania pierwszego zagadnienia na twojej liście. Upewnij się, że podczas nauki nie myślisz o niczym innym. Nie koncentruj się na tym, co przed tobą, nie myśl o innych tematach i egzaminach. Skup się wyłącznie na tym, co masz przed sobą.

....

Wróć do punktu piątego i powtarzaj następne czynności, aż do momentu, gdy wykonasz wszystkie wyznaczone sobie zadania. Kilkakrotnie wypróbuj tę technikę, a z pewnością wyrobisz w sobie zdolność efektywnego uczenia się.

....

Znajdź miejsce, w którym nic nie będzie cię rozpraszać. Odpowiednie miejsce do nauki zależy od indywidualnych potrzeb każdego człowieka. Część ludzi preferuje ciche miejsce, gdzie nie ma zbyt dużego tłoku (np. czytelnia), inni zaś lepiej uczą się w pokoju pełnym ludzi, ze słuchawkami na uszach. Najważniejsze, byś ty znalazł takie otoczenie, jakie będzie najlepsze właśnie dla ciebie.

....

Gdy opanujesz pierwsze zagadnienie, zrób sobie krótką przerwę. Zrób coś, co odwróci twoją uwagę od nauki. Możesz pogadać z przyjacielem, posiedzieć chwilę w Internecie lub przygotować sobie przekąskę. Cel to odprężenie umysłu, zanim przejdiesz do następnego zadania. Zawsze jednak ustal z góry, ile trwa przerwa. Jeżeli tego nie zrobisz, może się ona przedłużyć na cały dzień.

....

Zanim zaczniesz, upewnij się, że masz wszystkie potrzebne materiały. Nic nie wpłynie równie niekorzystnie na twoją naukę, jak brak materiałów i konieczność przetrząsania całego domu w ich poszukiwaniu.

....

Odpowiednio podziel naukę, by mieć wystarczająco dużo czasu na wszystkie zadania. Przykładowo – zaplanuj czytanie notatek tak, by mieć czas na ponowne ich przejrzanie przed egzaminem.

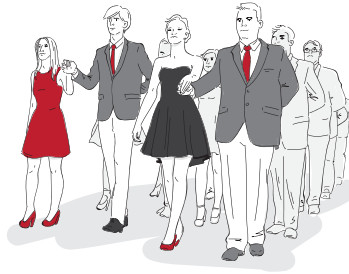
<http://www.tipy.interia.pl/>

III. Proszę dopasować do zdjęć zamieszczonych w pierwszej kolumnie odpowiednie informacje z kolumny drugiej zgodnie z podanym przykładem.

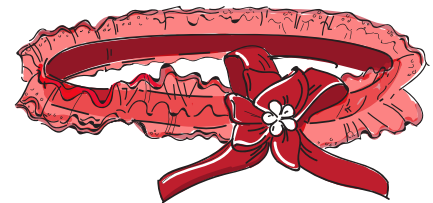
Zwyczaje i przesady maturalne

0

1

2

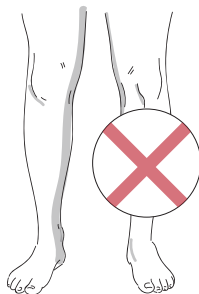
3

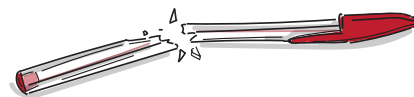
4

5

6

7

A Czerwone podwiązki

Dziewczęta zakładają je na studniówkę, a potem na maturę. Dlaczego akurat kolor czerwony? Według symboliki barw czerwień oznacza silną osobowość i pewność siebie, a to na pewno przydaje się na maturze.

B Wiedza pod poduszką

Napływ wiedzy do głowy może zapewnić włożenie pod poduszkę podręczników i notatek na noc przed egzaminem, a ich zawartość przeniknie do mózgu.

C Fryzura i zarost

Biblijny Samson był bardzo silnym mężczyzną, jednak tylko wtedy, gdy posiadał długie włosy. To one były symbolem mądrości. Dlatego według jednego z przesądów, ścinanie włosów przed egzaminem maturalnym, może narazić nas na dużego pecha. Panowie zaś powinni pamiętać, by nie golić się w dniu swego egzaminu.

D Bez życzeń i dziękowania

Jeżeli ktoś maturzyście chce życzyć szczęścia, powinien przekazać to w sposób przewrotny, a więc niedopuszczalne są życzenia powodzenia, szczęścia i sukcesu. Maturzyście należy życzyć skręcenia karku, połamania rąk i nóg, ewentualnie – złamania długopisu. I uwaga – za takie życzenia nie wolno dziękować.

F Lewa ręka, prawa noga

Przed maturą należy wstać prawą nogą. Tą samą należy wejść na egzamin. Pytania jednak należy losować lewą ręką, a jeśli upadną - koniecznie przydeptać prawą nogą.

E Polonez

Taniec ten otwiera każdą studniówkę. Tańczą go maturzyści z zaproszonymi osobami towarzyszącymi oraz nauczycielami. Według studniówkowego przesądu, warto choć raz, tańcząc go, pomylić krok. Dzięki temu możemy zapewnić sobie łut szczęścia podczas matury.

H Garnitur

Powinien być ten sam, w którym było się na własnej studniówce i w którym skumulowała się pozytywna energia. Dawniej uważano, że szczęście na maturze przyniesie pożyczona część garderoby, np. krawat.

G Studniówka

Jest to bal przedmaturalny, który odbywa się w przybliżeniu sto dni przed maturą, zwykle w styczniu lub w lutym. W balu udział biorą uczniowie klas maturalnych z osobami towarzyszącymi oraz z zaproszonymi przez nich nauczycielami. Obowiązują stroje wieczorowe, a zabawa trwa całą noc.

Na podstawie: <https://www.studia.net/>

0	1	2	3	4	5	6	7
G							

Kącik literacki

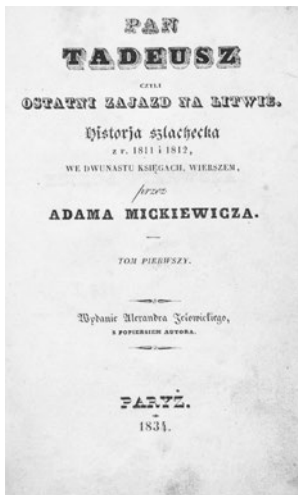
I. Spośród trzech wyrazów podanych w nawiasie proszę wybrać ten, który zgadza się z kontekstem.

Polonez zwany też tańcem polskim (traktowany, uznawany, wyznaczany)⁰ jest powszechnie za najstarszy polski taniec narodowy. Pierwsze wzmianki o tańcu w (rodzaju, kształcie, wyglądzie)¹ poloneza pochodzą z drugiej połowy XVI i początku XVII wieku. Jego pierwowzorem był taniec pochodzenia ludowego, który z (tempem, duchem, biegiem)² czasu stał się znany wśród wszystkich warstw społecznych naszego kraju. W zależności od regionu, w którym był tańczony, (wybierał, przyjmował, nosił)³ różne nazwy: taniec polski, chodzony, pieszy, łażony, wolny, okrągły, starodawny, chmielowy, gęsi, wielki. Znana do dziś forma poloneza pochodzi z początku XVIII wieku, wtedy (też, już, więc)⁴ pojawiła się jego nazwa zapożyczona z języka francuskiego. Aż do pierwszej wojny światowej, a także przez cały (zakres, ciąg, okres)⁵ międzywojenny polonez otwierał, a czasami także zamykał wszelkiego rodzaju uroczyste bale. Tradycja ta, z różnym natężeniem w (szczególnych, szczegółowych, poszczególnych)⁶ okresach historycznych, trwa do dziś i polonez także współcześnie towarzyszy (poważnym, ważnym, wrażliwym)⁷ uroczystościom. Szczególnie obyczaj ten kultywowany jest podczas balów studniówkowych, które zwyczajowo inauguruje uroczyste (zatańczenie, odtańczenie, przetańczenie)⁸ poloneza.

Pierwszym znanym kompozytorem tego (gatunku, typu, rodzaju)⁹ był Michał Kleofas Ogiński, którego polonez pod tytułem „Pożegnanie ojczyzny” od XIX wieku rozbrzmiewał na balach. Dziś jego miejsce zajął polonez Wojciecha Kilara napisany (wyjątkowo, specjalnie, celowo)¹⁰ do filmu Andrzeja Wajdy

„Pan Tadeusz”. To właśnie opisem poloneza, symbolizującego zapanowanie ładu i zgody w Soplicowie, kończy się ostatnia księga polskiej epepei narodowej Adama Mickiewicza

Na podstawie: <https://prawy.pl/>

Pan Tadeusz, czyli Ostatni zajazd na Litwie – poemat epicki Adama Mickiewicza wydany w dwóch tomach w 1834 w Paryżu.

Epopcja narodowa z elementami gawędy szlacheckiej powstała w latach 1832–1834 w Paryżu. Składa się z dwunastu ksiąg pisanych wierszem. Czas akcji: pięć dni z roku 1811 i dwa dni z roku 1812.

Epopcja jest stałą pozycją na polskiej liście lektur szkolnych. W 2012 była publicznie odczytywana w akcji społecznej propagującej znajomość literatury polskiej Narodowe Czytanie.

II. Proszę wysłuchać opisu poloneza z *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza i uzupełnić brakujące wyrazy w tekście.

Poloneza czas zacząć⁰. – Podkomorzy rusza
I z lekka zarzuciwszy wyloty kontusza,
I wąsa¹, podał rękę Zosi,
I skłoniwszy się grzecznie, w² parę prosi.
Za Podkomorzym szereg w pary się gromadzi;
Dano³, zaczęto taniec - on prowadzi.

Nad murawą czerwone połyskają buty,
Bije⁴ z karabeli, świeci się pas suty,
A on stąpa powoli, niby od niechcenia;
Ale z każdego⁵, z każdego ruszenia
Można tancerza czucia i myśli wyczytać:
Oto stanął, jak gdyby chciał swą damę pytać,
.....⁶ ku niej głowę, chce szepnąć do ucha;
Dama głowę odwraca, wstydzi się, nie słucha,
On zdjął konfederatkę,⁷ pokornie,
Dama raczyła spojrzeć, lecz milczy upornie;
On krok zwalnia,⁸ jej spojrzenie śledzi
I zaśmiał się na koniec - rad z jej odpowiedzi,
Stąpa⁹, pogląda na rywalów z góry
I swą konfederatkę z czaplinoymi pióry
To¹⁰ zawiesza, to nad czołem wstrząsa,
Aż włożył ją na bakier i podkręcił wąsa.
Brzmią zewsząd¹¹:

"Ach, to może ostatni! patrzcie, patrzcie, młodzi,
Może ostatni, co tak poloneza wodzi!" (...)

I szły pary po parach¹² i wesoło,
Rozkręcało się, znowu skręcało się koło,
Jak¹³ olbrzymi, w tysiąc łamiący się zwojów;
Mieni się cętkowata, różna barwa strojów
Damskich, pańskich,¹⁴, jak łuska błyszcząca,
Wyzłocona promieniami zachodniego słońca
I odbita o ciemne murawy wezgłowia.
Wre taniec,¹⁵ muzyka, oklaski i zdrowia!

III. Na podstawie poniższej ilustracji oraz fragmentu filmu Andrzeja Wajdy *Pan Tadeusz* proszę opisać tradycyjny strój szlachecki.

Potrzebne słowa: *kontusz, pas, karabela, konfederatka*.

źródło: wikipedia

Studia

I. Proszę dopasować dyscypliny naukowe z ramki do dziedzin nauki podanych w tabeli.

historia sztuki / pielęgniarstwo / ekonomia / astronomia / psychologia, geografia / biotechnologia
dyrygentura / filologia angielska / informatyka / nauki polityczne / rzeźba / farmacja / dziennikarstwo
fizjoterapia / reżyseria teatralna / filozofia

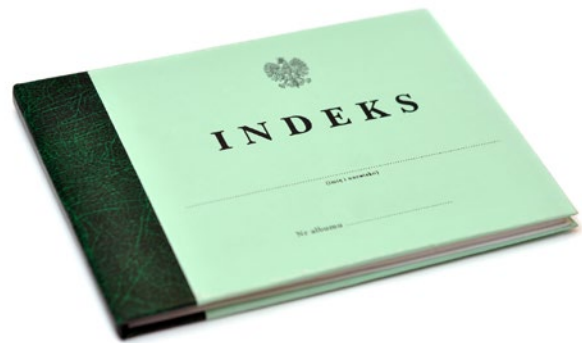
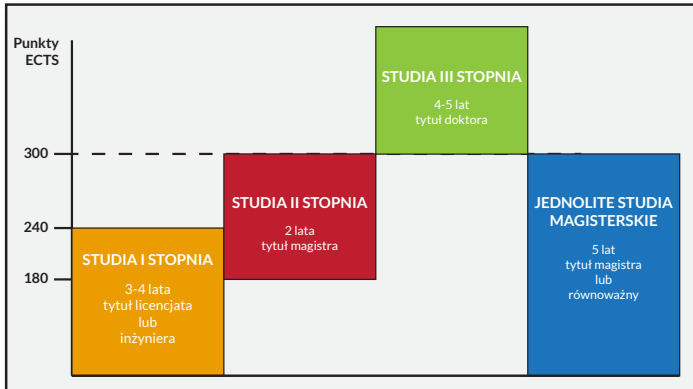
Dziedzina nauki	Dyscypliny naukowe
Nauki humanistyczne	historia sztuki,
Nauki społeczne	
Nauki przyrodnicze	
Nauki ścisłe	
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	
Dziedzina sztuki	

Sprawdź czy rozumiesz

dostać się na studia, zdać egzamin wstępny na studia / studia stacjonarne (dienne), zaoczne
studia pierwszego stopnia – licencjackie / tytuł licencjata, zrobić licencjat
studia drugiego stopnia – magisterskie, tytuł magistra, magisterium
studia podyplomowe / wydział, fakultet, kierunek studiów, zajęcia na studiach (ćwiczenia, wykłady)
sprawdzian, kolokwium / sesja egzaminacyjna, poprawkowa

II. Na podstawie zdjęć i informacji zamieszczonych poniżej proszę wypowiedzieć się na temat studiowania.

NAJPOPULARNIEJSZE KIERUNKI STUDIÓW

	REKRUTACJA 2014/2015	REKRUTACJA 2017/2018
1	Informatyka	Informatyka
2	Prawo	Zarządzanie
3	Zarządzanie	Psychologia
4	Ekonomia	Ekonomia
5	Budownictwo	Prawo
6	Mechanika i budowa maszyn	Automatyka i robotyka
7	Finanse i Rachunkowość	Finanse i Rachunkowość
8	Automatyka i robotyka	Filologia angielska
9	Psychologia	Budownictwo
10	Pedagogika	Pedagogika

stypendia pomostowe

Czy warto iść na studia?

III. Proszę wstawić do tekstu usunięte fragmenty zgodnie z podanym przykładem.

Jakie studia wybrać?

Studia to kwalifikacje dające możliwość znalezienia pracy w konkretnej branży. Dlatego warto uważnie wybierać nie tylko uczelnie, ale też określone typy studiów.

[0 - A] Czasami jednak trudno przyporządkować kierunek pod jedną z tych dwóch kategorii, ponieważ wiele wykładanych na uczelniach przedmiotów łączy w sobie cechy obu tych działów. Przykłady? [1 - ...] Architekci łączą technikę budowlaną z wyobraźnią i kreatywnością, a studia morskie mogą równie dobrze oznaczać ratowanie zagrożonych gatunków, jak budowę statków. Jak więc wybrać studia, które przyniosą nam i satysfakcję i pracę?

Ważne jest, by zachować równowagę między tym, co podpowiada nam serce, a tym, jakie są wymagania i oczekiwania rynku. [2 - ...] To może być na przykład informatyka, logistyka albo finanse. Ta droga sprawdza się dla niektórych, ale dla innych kończy się zmianą kierunku w trakcie nauki – należy pamiętać, że jest to pięć lat czasami bardzo intensywnego i czasochłonnego studiowania. [3 - ...]

Czy należy więc kierować się sercem? Tak, jednak jeśli postawimy na kierunek, który nie jest specjalnie poszukiwany na rynku pracy, musimy zdawać sobie sprawę, że znalezienie pracy w zawodzie będzie wymagało od nas więcej starań i wysiłku. [4 - ...] Tutaj rozwiązaniem mogą być dodatkowe kursy i szkolenia, a także studia podyplomowe. Trudności zawodowe dotyczą także kierunków artystycznych, w których zaistniejemy nie tylko talentem, ale przede wszystkim przebojowością i aktywnością zawodową.

[5 - ...] Ich sława jest o tyle istotna, że są również lepiej finansowane od mniejszych uczelni i mogą pozwolić sobie na prowadzenie zajęć przez ekspertów, nowoczesny sprzęt czy wysyłanie studentów na praktyki za granicę. To wszystko procentuje w przyszłości.

[6 - ...] Te trzy elementy, połączone w odpowiedni sposób, zapewnią nam zawodowy sukces w przyszłości.

<http://www.otouczelnie.pl/>

- A: Zazwyczaj dzieli się studia na humanistyczne oraz ścisłe, i jest w tym sporo racji.
- B: Warto również postarać się o jak najlepsze wyniki maturalne, które pozwolą dostać się na najbardziej renomowane uczelnie.
- C: Wiele osób decyduje się na studiowanie kierunku, który daje prawie stuprocentową pewność znalezienia pracy.
- D: Podsumowując, wybierając studia należy zwracać uwagę na to, co nas interesuje, na zapotrzebowanie i prognozy rynku pracy oraz na ofertę wybranej przez nas uczelni.
- E: Graficy komputerowi muszą być tak samo uzdolnieni informatycznie, jak artystycznie.
- F: Dotyczy to głównie studiów humanistycznych, np. socjologii czy psychologii, ponieważ zbyt wielu absolwentów jest obecnie na rynku.
- G: Jeśli temat studiów nas nie interesuje i jest dla nas niezrozumiały, może się okazać, że upór i oczekiwania rynku to za mało.

- IV. Proszę wysłuchać nagrania, a następnie zaproponować dla scharakteryzowanych osób odpowiedni typ studiów, wybierając go spośród kierunków podanych w ramce. Uwaga! Niektóre propozycje są zbędne.

biochemia / prawo / dziennikarstwo / architektura / pedagogika / marketing i zarządzanie
 technologia żywności i żywienia / **informatyka** / logistyka / socjologia,
 sztuki plastyczne / filologia romańska

Przykład:

Andrzej – informatyka

Kasia –

Artur –

Tomek –

Aśka –

Łukasz –

Franek –

Magda –

Gramatyka

Imiesłowy przymiotnikowe

Imiesłowy przymiotnikowe to formy czasownika, które przypominają przymiotniki i podobnie jak one odmieniają się przez przypadki, liczby i rodzaje. Wyróżniamy dwa rodzaje imiesłów przymiotnikowych: imiesłowy przymiotnikowe czynne oraz imiesłowy przymiotnikowe bierne.

Imiesłowy przymiotnikowe czynne tworzy się tylko od czasowników niedokonanych przez dodanie do tematu 3. osoby l. mn. czasu teraźniejszego przyrostków **-ący** (r.m.), **-ąca** (r.ż.) i **-ące** (r.n.), np.:

bezokolicznik	3. osoba l.mn. czasu teraźniejszego	imiesłów przymiotnikowy czynny
czytać	czytaj-ą	czytający, -a, -e
kupować	kupuj-ą	kupujący, -a, -e
mówić	mówi-ą	mówiący, -a, -e
jeść	jedz-ą	jedzący, -a, -e
móc	mog-ą	mogący, -a, -e
mieć	maj-ą	mający, -a, -e

Uwaga!

1. Imiesłów przymiotnikowy czynny utworzony od czasownika **być** ma formę **będący, będąca, będące**.
2. W liczbie mnogiej imiesłowy przymiotnikowe czynne, tak jak przymiotniki, występują w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym, np.:
 czytający uczniowie – czytające uczennice; kupujący klienci – kupujące klientki

I. Podkreślone fragmenty zdań proszę zastąpić imiesłowem przymiotnikowym czynnym zgodnie z podanym przykładem.

0. Na ławce siedzi kobieta, która czyta / czytająca książkę.
1. Dzieci, które biegały / po podwórku, robiły dużo hałasu.
2. Ćwiczenia, które są / w teście, mogą być trudne.
3. Pasażerom, którzy jechali / pociągiem ekspresowym, podano ciepłe napoje.
4. W przychodni jest dużo pacjentów, którzy chorują / na gripę.
5. Ludzi, którzy stali / w kolejce, było bardzo dużo.
6. Sfotografował kobiety, które szły / do fabryki.
7. Studenci, którzy będą brali / udział w konkursie, otrzymają nagrody książkowe.
8. Patrzył na dziewczynę, która stała / przy ścianie.
9. Sąsiadom, którzy mieszkali / obok nas, ukradziono samochód.
10. Nie lubię ludzi, którzy myślą / tylko o sobie.

Imiesłów przymiotnikowy bierny tworzy się od czasowników przechodnich zarówno dokonanych, jak i niedokonanych za pomocą przyrostków:

● **-ny, -na, -ne**

● **-ony, -ona, -one**

● **-ty, -ta, -te**

-ny, -na, -ne	W czasownikach o tematach bezokolicznika zakończonych na -a- (czyta-ć), -e- (widzie-ć)	do tematu 3. osoby l. p. czasu przeszłego dodajemy przyrostek -ny, -na, -ne , np.: czyta-ł → czyta-ny widzia-ł → widzia-ny
-ony, -ona, -one	W czasownikach o tematach bezokolicznika zakończonych na -y- (liczy-ć), -i- (zrobi-ć) oraz w czasownikach, których bezokoliczniki kończą się na -ść (nie-ść), -źć (wie-źć) lub -c (pie-c)	do tematu czasu teraźniejszego w 2. osobie l. p. dodajemy przyrostek -ony, -ona, -one , np.: licz-ysz → licz-ony zrob-isz → zrobi-ony niesi-esz → niesi-ony wiezi-esz → wiezi-ony piecz-esz → piecz-ony Wyjątek: lub-ić → lubi-any
-ty, -ta, -te	W czasownikach o tematach bezokolicznika zakończonych na -q- (zaczq-ć) oraz -y- (my-ć), -i- (bi-ć), -u- (ku-ć) należących do rdzenia, a także w czasownikach typu trze-ć, drze-ć	do tematu 3. osoby l. mn. czasu przeszłego dodajemy przyrostki -ty, -ta, -te , np.: zaczę-li → zczę-ty my-li → my-ty bi-li → bi-ty ku-li → ku-ty tar-li → tar-ty dar-li → dar-ty

Uwaga!

Imiesłowy przymiotnikowe bierne zakończone w l.p. rodzaju męskiego na **-ony** w mianowniku l. mn. rodzaju męskoosobowego mają końcówkę **-eni**, np.:

zmęczony robotnik – zmęczeni robotnicy,
zasmucony chłopiec – zasmuceni chłopcy

II. Czasowniki podane w nawiasach proszę przekształcić na imiesłowy przymiotnikowe bierne i w odpowiedniej formie wstawić do zdań zgodnie z podanym przykładem.

0. Ludzie stali przed **spalonym** (spalić) domem.
1. Matka postawiła na stole ciasto (upiec) dla gości.
2. Sportowcy (zmęczyć się) treningiem, usiedli na trawie.
3. Nasze dziecko zawsze zasypia przy (zapalić) lampce.
4. Rodzice byli bardzo (zmarawić) chorobą dziecka.
5. Portfel (znaleźć) przez sprzątaczkę znajduje się u kierowniczkę akademika.
6. (Wyróżnić) uczniom wręczono nagrody i dyplomy.
7. Pacjent (przyjąć) do szpitala z objawami gruźlicy leży w izolatce.
8. Marcin nie był (lubić) przez kolegów z klasy.
9. Dziecko wróciło do domu w (podrzeć) spodniach.
10. Anegdoty (opowiedzieć) przez dziadka rozbawiły wszystkich.

III. Czasowniki podane w nawiasach proszę przekształcić na imiesłowy przymiotnikowe czynne lub bierne i w odpowiedniej formie wstawić do zdań zgodnie z podanym przykładem.

Przykład:

Na studentów **przybywających**^o (przybywać)^o do Krakowa czekały specjalnie **przygotowane**^o (przygotować)^o kwatery.

W krakowskim uniwersytecie kształcili się studenci¹ (pochodzić)¹ nie tylko z Królestwa Polskiego, ale i spoza jego granic. Nie było jednak oficjalnego podziału na nacje i żadna narodowość nie była² (wyróżniać)². Językiem uniwersyteckim³ (obowiązywać)³ i na zajęciach, i w rozmowach prywatnych w bursach była łacina, a używanie języków rodzimych było⁴ (karać)⁴, więc różnice narodowościowe schodziły często na dalszy plan. Niemniej jednak akta⁵ (spisywać)⁵ przez sąd rektorski dostarczają licznych wiadomości o bójkach między żakami różnych narodowości. Szczególnie chętni do bitki byli Węgrzy, najczęściej⁶ (toczyć)⁶ bójki z Niemcami. Z kolei⁷ (ulubić)⁷ obiektem drwin byli Mazurzy⁸ (wyśmiewać)⁸ ze względu na swoją charakterystyczną wymowę.

I. Proszę przeczytać tekst, a następnie ocenić, czy podane zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

Kazimierz Wielki kilkanaście lat czynił starania o utworzenie w Krakowie uniwersytetu. Wreszcie, po uzyskaniu zgody papieża, 12 maja 1364 r. ogłosił powstanie pierwszego uniwersytetu w Polsce, a drugiego w Europie Środkowej (istniał już uniwersytet w Pradze). Składał się on aż z 5 katedr prawa rzymskiego i z 3 katedr prawa kanonicznego, z 2 katedr medycyny i 1 katedry sztuk wyzwolonych¹. Brakowało katedry teologii, najbardziej prestiżowej w średniowieczu. Królowi zależało przede wszystkim na wydziałach prawa,

ponieważ widział potrzebę posiadania wykształconych prawników w dyplomacji i w administracji Królestwa Polskiego. Dlatego organizację uniwersytetu krakowskiego wzorowano na uniwersytetach w Bolonii i w Padwie, które słynęły z nauki prawa. Były one korporacjami studentów i to studenci ze swego grona wybierali rektora. Również w Krakowie przywilej królewski zastrzegł, że rektorem nie może zostać żaden profesor. Także na wzór włoskich uczelni uniwersytet posiadał własne sądownictwo, a dla studentów miasto zapewniało mieszkaniem w bursach lub w prywatnych kwaterach.

Uniwersytet krakowski po śmierci fundatora w 1370 r. przestał funkcjonować. Dopiero w latach dziewięćdziesiątych XIV w. wznowił swoją działalność. W 1397 r. dzięki staraniom pary królewskiej, Jadwigi i Władysława Jagiełły, papież zgodził się na powstanie wydziału teologicznego. Wykształconych księży potrzebowała niedawno ochrzczona Litwa. Wreszcie w 1400 r. Władysław Jagiełło wystawił dokument, który porządkował sprawy organizacyjne uczelni. Na jej utrzymanie przekazano klejnoty zmarłej królowej Jadwigi, zgodnie z jej ostatnią wolą.

W XV wieku uniwersytet przeżył jedną z najlepszych faz swego rozwoju. Przyciągał wówczas studentów z całej Europy. Co roku zapisywało się około 200 nowych żaków. Oprócz Polaków studiowali: Rusini, Litwini, Węgrzy, Niemcy, Czesi, Szwajcarzy, Anglicy, Niderlandczycy, Francuzi, Włosi, Hiszpanie, nawet Tatarzy. Słynął zwłaszcza z nauki prawa, matematyki i astronomii. Wśród profesorów tego wieku wymienić należy przede wszystkim znakomitych prawników: Stanisława ze Skarbimierza i Pawła Włodkowica – współtwórców koncepcji prawa międzynarodowego, a także matematyków, astronomów i geografów: Marcina Króla z Żurawicy, Jana z Głogowa, Wojciecha z Brudzewa, Macieja Miechowitę. Wśród ówczesnych studentów znalazł się Mikołaj Kopernik, który wpisał się na studia w roku 1491. W XVI wieku studiowali na uniwersytecie przyszli polscy mężowie stanu, biskupi i twórcy literatury – Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski, Stanisław Hozjusz, Marcin Kromer.

Od końca XVI wieku Uniwersytet nazywany był powszechnie Akademią Krakowską. Współczesna nazwa Uniwersytet Jagielloński zaczęła obowiązywać na początku XIX wieku.

<https://www.historiaposzukaj.pl/>

¹ Sztuki (nauki) wyzwolone - siedem dyscyplin wiedzy, które były podstawą wykształcenia w okresie średniowiecza; należały do nich gramatyka, dialektyka, retoryka muzyka, arytmetyka, geometria, astronomia.

		P	F
0	Kazimierz Wielki zabiegał o utworzenie uniwersytetu w Krakowie.	X	
1	Decyzję o otwarciu uniwersytetu król podjął samodzielnie.		
2	W Krakowie powstał pierwszy uniwersytet w Europie Środkowej.		
3	Początkowo działały fakultety prawa, medycyny i nauk wyzwolonych.		
4	Struktura uniwersytetu była wzorowana na uniwersytetach włoskich.		
5	Rektor mógł być wybierany tylko przez studentów.		
6	Po śmierci Kazimierz Wielkiego uniwersytet przerwał działalność na blisko 30 lat.		
7	Jadwiga i Jagiełło przekazali swoje klejnoty na odnowę uczelni.		
8	W XV wieku uniwersytet słynął głównie z nauk humanistycznych.		
9	Absolwentami Akademii Krakowskiej byli między innymi polscy pisarze renesansowi.		
10	Obecna nazwa uczelni upamiętnia założyciela uniwersytetu.		

II. Proszę wstawić do tekstu synonimy podkreślonych wyrazów, wybierając odpowiednie wyrazy z ramki.

często / zdekonspirować / student / nauka / niezbyt / **pewien** / zakon / rozum / pechowy
 niespodziewany / jedynie / kłamca / znakomity / ocena

Dawno temu, za panowania Władysława Jagiełły, na studiach w Akademii Krakowskiej pojawił się niejaki / **pewien**⁰ Andrzej (lub – według innej wersji – Jakub). Był to człowiek tajemniczy i nieszczęśliwie /¹ towarzyski. Mógł jednak poszczycić się czymś, za co każdy z jego rówieśników wiele by oddał: chłonnym, światłym umysłem /² i nienaganną postawą, dzięki czemu uzyskiwał doskonałe wyniki /³ w nauce. Wydawało się, że wszystko jest w jak najlepszym porządku... Często jednak nieoczekiwane /⁴ wydarzenia nagle zakłócają harmonię życia codziennego, a wówczas nieraz /⁵ wychodzą na jaw rzeczy, które pragnęlibyśmy ukryć... A wszystko przez wodę. Lany Poniedziałek okazał się feralnym /⁶ dniem dla Andrzeja. Kiedy żacy /⁷ w najlepsze oblewali się wodą, wyszło na jaw, że Andrzej był... kobietą. Oszustem /⁸ okazała się Nawojka, córka dobrzyńskiego wójta. Jej marzeniem było studiowanie, a jako że krakowska uczelnia była przeznaczona wyłącznie /⁹ dla chłopców, postanowiła przebrać się za mężczyznę i tym sposobem rozpocząć edukację /¹⁰. Nie przeraził jej nawet fakt, że gdyby ją zdemaskowano /¹¹, najprawdopodobniej zostałaby spalona na stosie. Jakże jednak skazać na śmierć osobę, która świeciła przykładem, miała świetne /¹² wyniki i była stawiana za wzór wszystkim? Nawojce udało się uniknąć kary. Ostatecznie wstąpiła do klasztoru /¹³, a dzisiaj jej imię nosi pierwszy akademik dla kobiet Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Podanie to tekst użytkowy o skonwencjonalizowanej formie i perswazyjnym charakterze. Podanie jest oficjalną, urzędową prośbą o coś, składaną na ogół do jakiejś instytucji, władz, urzędu (np. o przyjęcie do pracy, uzyskanie określonej pomocy instytucjonalnej itp.).

Podanie powinno być:

- rzeczowe,
- zwięzłe,
- uprzejme.

Schemat podania

Dane personalne Imię Nazwisko Adres Tel. kontaktowy email	Miejscowość, data
Zwrot grzecznościowy	Dane odbiorcy Tytuł Imię Nazwisko Nazwa firmy Adres firmy
Test podania Zwracam się z uprzejmą prośbą...	
Załączniki 1. np. życiorys zawodowy	Własnoręczny podpis

Schemat podania

- pierwsze zdanie lub akapit to rzeczowe, krótkie sformułowanie prośby, np: *Uprzejmie proszę o ...; Zwracam się z uprzejmą prośbą o ...*
- drugi akapit (zwykle kilkuzdaniowy) to uzasadnienie prośby, np.: *Swoją prośbę motywuję / chciałbym umotywować tym, że ...;*
- trzeci akapit zawiera zakończenie prośby, zwykle formułę, np.: *Proszę o pozytywne ustosunkowanie się do mojej prośby/ o pozytywne rozpatrzenie mojej prośby ...;*
- z lewej strony: konwencjonalna formuła grzecznościowa, np.: *Z wyrazami szacunku; Z poważaniem*
- poniżej, z lewej strony: własnoręczny, czytelny podpis autora podania;
- poniżej, z prawej strony: informacja o załącznikach (jeśli są one dołączone do podania).

Przykład:

Lublin, dn.	
Anna Nowak <i>(imię i nazwisko)</i>	
ul. Złota 21/34; 20-534 Lublin <i>(adres do korespondencji)</i>	
+48 500 000 000; a.nowak@wp.pl <i>(nr telefonu, adres e-mail)</i>	
I rok, semestr letni <i>(rok studiów/semestr)</i>	
	Prodziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej prof. Jan Kowalski Plac Marii Curie-Skłodowskiej 5 20-123 Lublin
<p>Zwracam z prośbą o wyrażenie zgody na przeniesienie sesji egzaminacyjnej czerwca na wrzesień. Jestem studentem I roku. Studiuję na Wydziale Humanistycznym na kierunku filologia polska.</p> <p>Swoją prośbę motywuję tym, iż na czerwiec bieżącego roku mam wyznaczony termin operacji. Z tego powodu nie będę mogła przystępować do egzaminów w wyznaczonych terminach.</p> <p>Proszę o pozytywne ustosunkowanie się do mojej prośby.</p>	
	Z wyrazami szacunku Anna Nowak <i>(podpis studenta)</i>
Załączniki: 1. Ksero / skan skierowania do szpitala	

Proszę uporządkować elementy struktury podania tak, żeby powstał spójny i logiczny tekst zgodny z przykładowym podaniem.

..... 1 Lublin, dn. 05.0.2019 r.
..... Dr hab. Jan Kowalski, prof. UMCS
..... Dziekan Wydziału Humanistycznego
..... Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
..... w Lublinie
..... Jan Janowski
..... II rok, I stopień, filologia ukraińska
..... Proszę o pozytywne rozpatrzenie mojej prośby.
..... Zobowiązuję się wpłacać raty czesnego terminowo, według ustalonego harmonogramu.
..... Jan Janowski
..... Załączniki:
..... 1) zaświadczenia o dochodach matki
..... 2) zaświadczenie z Urzędu Pracy
..... Zwracam się z uprzejmą prośbą o przesunięcie terminu płatności czesnego za studia stacjonarne na kierunku
..... ul. Baśniowa 23/54, 20-00 Lublin
..... e-mail: jan.janowski@gmail.com
..... tel. +48 777 666 555
..... Z wyrazami szacunku
..... filologia słowiańska w semestrze zimowym/letnim w roku akademickim 2019/2020 na
..... styczeń 2020.
..... Prośbę swoją motywuję trudną, w chwili obecnej, sytuacją materialną mojej rodziny spowodowaną rozwiązaniem firmy, w której pracował ojciec

Projekt

Każdy uczeń przygotowuje prezentację wybranego przez siebie kierunku studiów.

W prezentacji należy opisać kierunek oraz uzasadnić swój wybór. Po zakończeniu prezentacji uczniowie wspólnie ustalają listę najpopularniejszych kierunków studiów.